

Poznań, 18 MAR. 2011

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

ZK.V-4.5212-6/11⁽⁰⁶⁾

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu		
KANCELARIA GŁÓWNA		
WYSŁANO DNIA	18. MAR. 2011	WYSŁANO DNIA
L. dz.	264 (12)	
Zaś.		

Pani
Teresa Kwiecińska-Koźmińska
Dyrektor
Szpitala Specjalistycznego w Pile
im. Stanisława Staszica
Piła

Za dowodem
doreczenia

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 31 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym¹, zwanej dalej „ustawą o PRM”, Wojewoda Wielkopolski przeprowadził kontrolę Szpitala Specjalistycznego w Pile, udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie ratownictwa medycznego zgodnie z zawartą umową z Wojewodą Wielkopolskim, na rzecz i w imieniu którego działa Dyrektor Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia (WOW NFZ) w Poznaniu.

W związku z przeprowadzoną kontrolą Wojewoda Wielkopolski przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Szpital Specjalistyczny w Pile zawarł umowę nr 150000031/09/2/0015/0/08/10 o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej – ratownictwo medyczne przez jeden specjalistyczny zespół ratownictwa medycznego i dwa podstawowe zespoły ratownictwa medycznego w rejonie operacyjnym nr 5. W wojewódzkim planie działania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego jako miejsce wyczekiwania ZRM wskazano miejscowości:

- Piła (część zachodnia miasta) – dla ZRM „S” (podrejon operacyjny 5.I);
- Piła (część wschodnia miasta) - dla ZRM „P” (podrejon operacyjny 5.II);
- Kaczory – dla ZRM „P” (podrejon operacyjny 5.III).

1 Ustawa z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym - Dz. U. Nr 191, poz.1410 z późn. zm.

W tym samym rejonie operacyjnym nr 5 obejmującym obszar powiatu pilskiego, funkcjonują dwa kolejne ZRM podlegające innym dysponentom jednostek systemu PRM:

- w Wyrzysku – ZRM „S” (podrejon operacyjny 5.IV, Szpital Powiatowy w Wyrzysku);
- w Wysokiej – ZRM „P” (podrejon operacyjny 5.V, NZOZ Ratownictwo Medyczne Magdalena Pacholec).

Funkcjonowanie ww. zespołów ratownictwa medycznego było przedmiotem oddzielnych kontroli przeprowadzonych z upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego w 2010 roku.

W trakcie kontroli ustalono, że faktyczne miejsca wyczekiwanie zespołów ratownictwa medycznego są zgodne z warunkami realizacji wyżej wymienionej umowy. Kontrolujący ustalili powyższą zgodność w wyniku protokolarnych oględzin miejsc wyczekiwanie oraz wyposażenia medycznego wyszczególnionych poniżej zespołów ratownictwa medycznego:

- ZRM „S1” - w Pile przy ul. Moniuszki (siedziba JRG nr 1 w Pile);
- ZRM „P1” - w Pile przy ul. Lelewela (siedziba JRG nr 2 w Pile);
- ZRM „P2” - w Kaczorach przy ul. Pilskiej (ośrodek zdrowia).

Szpital Specjalistyczny w Pile zapewnia dobową gotowość zespołów ratownictwa medycznego poprzez dysponowanie trzema wydzielonymi ambulansami i odpowiednią liczbą osób uprawnionych do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, wymaganymi środkami łączności oraz dyspozytorem medycznym. Stanowisko dyspozytora przyjmującego zgłoszenia jest wyposażone w program wspomagający pracę dyspozytora medycznego (program SWD w sieci Komendy Powiatowej PSP w Pile) i funkcjonujący system rejestracji zgłoszeń oraz system pozycjonowania pojazdów w oparciu o technologię GPS. Powyższy stan faktyczny ustalono w wyniku protokolarnych oględzin stanowiska dyspozytora medycznego, zlokalizowanego w obiekcie Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej nr 1 w Pile przy ul. Moniuszki.

W trakcie kontroli sporządzono wykazy osób według grup zawodowych, wymienionych w załączniku nr 2 „Harmonogram – zasoby” do wyżej wymienionej umowy (aneks nr AP z dnia 14.01.2011 roku). Łącznie w załączniku do umowy ujęto 41 osób, w tym: 9 lekarzy, 6 pielęgniarzy oraz 26 ratowników medycznych.

W grupie zawodowej lekarzy na 9 osób – 3 osoby to lekarz systemu (zgodnie z art. 3 pkt 3 ustawy o PRM), a kolejne 4 osoby, zgodnie z art. 57 ustawy o PRM, mogą być lekarzem systemu do 31.12.2020 roku. W grupie zawodowej pielęgniarek na 6 osób ujętych w załączniku nr 2 do umowy, wszystkie te osoby spełniają wymagania, o których mowa

w art. 3 ustawy o PRM. W grupie zawodowej ratowników medycznych wszystkie 26 osób spełnia wymagania określone w art. 10 pkt 4 ustawy o PRM. W związku z tym, że personel medyczny spełniał wymagania dotyczące kwalifikacji i uprawnień, o których mowa w ustawie o PRM, we wszystkich wyjazdach zespołów ratownictwa medycznego w skontrolowanym okresie ich skład osobowy był właściwy co do liczby osób oraz ich kwalifikacji.

W trakcie kontroli dokumentacji pogotowia ratunkowego stwierdzono, że za okres od 1. do 15. stycznia 2010 roku w dokumentacji dyspozytora medycznego dla całego rejonu operacyjnego obejmującego obszar powiatu pilskiego (5 zespołów ratownictwa medycznego: 2 ZRM „S” oraz 3 ZRM „P”) ujęto 299 zleceń wyjazdu ZRM. Z tej liczby na kontrolowane trzy zespoły ratownictwa medycznego przypada 231 zleceń wyjazdu, z tego na:

- ZRM „S1” – 58 zleceń (25%);
- ZRM „P1” – 133 zlecenia (58%);
- ZRM „P2” – 40 zleceń (17%).

W trakcie kontroli stwierdzono, że za okres od 16. do 31. lipca 2010 roku w dokumentacji dyspozytora medycznego ujęto 350 zleceń wyjazdu ZRM. Z tej liczby na kontrolowane trzy zespoły ratownictwa medycznego przypadają 263 zlecenia wyjazdu, z tego na:

- ZRM „S1” – 62 zlecenia (23%);
- ZRM „P1” – 147 zlecenia (56%);
- ZRM „P2” – 54 zlecenia (21%).

W związku z tym, że kontrolujący stwierdzili znaczną dysproporcję w zaangażowaniu poszczególnych zespołów ratownictwa medycznego w realizację zadań systemu PRM kontrolowana jednostka okazała dokument podpisany przez pielęgniarkę oddziałową Szpitalnego Oddziału Ratunkowego pod nazwą „ZADANIA ZESPOŁÓW RATOWNICTWA MEDYCZNEGO” (bez daty oraz numeru ewidencyjnego), na podstawie którego dyspozytor medyczny dysponuje podstawowe zespoły ratownictwa medycznego „P1” oraz „P2” do następujących zdarzeń:

- „- *Urazy*
- *Zachorowania w miejscach publicznych*
- *Omdlenia*
- *Bóle brzucha*
- *Padaczka*
- *Porody*

- *Pogorszenie stanu zdrowia w chorobach przewlekłych*
- *Zachorowania gorączkowe u dzieci*
- *Interwencje medyczne na zlecenie lekarza POZ*
- *Ból w klatce piersiowej.* ”

Natomiast specjalistyczny ZRM „S1” jest dysponowany do następujących zdarzeń:

- „- *Wypadki masowe i upadki z wysokości*
- *Porażenia prądem*
- *Utonięcia*
- *Nagła utrata przytomności*
- *Silny ból w klatce piersiowej z objawami ostrego bólu wieńcowego*
- *Udar mózgu (określić czas)*
- *Drgawki u dzieci*
- *Duszność*
- *Pacjent pobudzony (przymus)*
- *Komenda Powiatowa Policji ul. Bydgoska.* ”

W wyniku kontroli ustalono, że podstawowy zespół ratownictwa medycznego „P1” wykonuje ponad 50% zleceń wyjazdu, a do zdarzeń w mieście Pile dysponowany jest zespół „P2” z miejscowości Kaczory – czas dojazdu około 15 – 20 minut.

W wyniku kontroli 494 zleceń wyjazdu zespołów ratownictwa medycznego ustalono, że w zabezpieczanym przez Szpital Specjalistyczny w Pile rejonie operacyjnym statystyczne parametry czasu dotarcia, o których mowa w art. 24 ustawy o PRM nie zostały w pełni dotrzymane. Znacznie przekroczone zostały mediana i trzeci kwartył czasu dotarcia do zdarzeń poza miastem. Przekroczenie to w podobnym stopniu dotyczy wyjazdów zrealizowanych w okresie zimowym jak i w letnim.

Tabela 1. Parametry czasu dotarcia zespołów ratownictwa medycznego do miejsca zdarzenia w rejonie operacyjnym zabezpieczanym przez Szpital Specjalistyczny w Pile – w styczniu i lipcu 2010 r.				
Opis badanych parametrów		Wartość parametru określona w art. 24 ustawy o PRM	Wartość parametru ustalona na podstawie wyników kontroli	
			01. - 15. 01.	16. - 31.07.
Mediana	w mieście powyżej 10 tysięcy mieszkańców	nie więcej niż 8 minut	9	9
	poza miastem powyżej 10 tysięcy mieszkańców	nie więcej niż 15 minut	21	19
Trzeci kwartył	w mieście powyżej 10 tysięcy mieszkańców	nie więcej niż 12 minut	12	11,75
	poza miastem powyżej 10 tysięcy mieszkańców	nie więcej niż 20 minut	27	24

Ponadto maksymalny czas dotarcia zespołów ratownictwa medycznego do miejsca zdarzenia w mieście i poza miastem w kontrolowanym okresie został przekroczony aż 87 razy (18% wyjazdów). W wyniku kontroli zleceń wyjazdu zespołów do miejsca zdarzenia ustalono, że w dniach 1. - 15. stycznia 2010 roku czas ten został przekroczony w 44 przypadkach:

- w mieście: 20 minut – specjalistyczny ZRM „S1”;
- w mieście: 107, 36, 37, 20, 19, 18, 33, 22, 18, 34, 16, 31, 21, 18, 44, 16, 18, 23 minuty – podstawowy ZRM „P1”;
- poza miastem: 24, 24 i 34 minuty – specjalistyczny ZRM „S1”;
- poza miastem: 27, 29, 21, 97, 42, 22, 25 minut – podstawowy ZRM „P1”;
- poza miastem: 23, 25, 27, 22, 26, 24, 25, 38, 29, 30, 36, 26, 52, 30 i 27 minut – podstawowy ZRM „P2”.

Maksymalny czas dotarcia zespołów ratownictwa medycznego do miejsca zdarzenia został przekroczony w dniach 16. - 31. lipca 2010 roku w 43 przypadkach:

- w mieście: 38 minut – specjalistyczny ZRM „S1”;
- w mieście: 18, 19, 16, 25, 25, 61, 16, 17, 19, 56, 16, 24, 17, 16, 32, 25 i 33 minuty – podstawowy ZRM „P1”;
- poza miastem: 28 minut – specjalistyczny ZRM „S1”;
- poza miastem: 34, 22, 27, 28, 29, 22, 30, 24, 23 minuty – podstawowy ZRM „P1”;
- poza miastem: 29, 37, 27, 29, 25, 21, 24, 27, 26, 54, 21, 24, 31, 36 i 36 minut – podstawowy ZRM „P2”.

Tymczasem zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 3 ustawy o PRM maksymalny czas dotarcia zespołu ratownictwa medycznego do miejsca zdarzenia od chwili przyjęcia zgłoszenia przez dyspozytora medycznego nie może być dłuższy niż 15 minut w mieście powyżej 10 tysięcy mieszkańców i nie powinien przekroczyć 20 minut poza miastem. W celu wykluczenia wpływu warunków zimowych na przekroczenia parametrów czasu dotarcia w styczniu 2010 roku wnikliwej kontroli poddano zlecenia wyjazdu w lipcu 2010 roku.

Zadania w zakresie przyjmowania wezwań oraz dysponowania zespołami ratownictwa medycznego Szpital Specjalistyczny w Pile powierzył siedmiu osobom. Pracownicy ci są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, a zajmowane stanowisko służbowe określono jako „*dyspozytor medyczny*”. Wszystkie osoby wykonujące zadania dyspozytora medycznego spełniają wymagania co do kwalifikacji, o których mowa w art. 26 ustawy o PRM. Z okazanych do kontroli indywidualnych kart doskonalenia zawodowego dyspozytora medycznego wynika, że sześciu pracownikom dysponent jednostki systemu PRM (dyrektor

Szpitala Specjalistycznego w Pile) zaliczył realizację doskonalenia zawodowego w okresie edukacyjnym obejmującym lata 2008 – 2010 na podstawie udziału w kursie doskonalącym (60 godzin) oraz w seminarium (8 godzin). Siódmy dyspozytor medyczny został zatrudniony w 2010 roku i okres edukacyjny rozpoczął się dla niego w 2011 roku.

Kontrolowana jednostka pobiera opłaty za „Wjazd karetki S” oraz za „Wjazd karetki wypadkowej” od osób nieubezpieczonych lub nie posiadających ważnego dowodu ubezpieczenia, od cudzoziemców bez uprawnień do bezpłatnych świadczeń oraz od osób „w stanie po spożyciu alkoholu”. W trakcie analizy zleceń wyjazdu zespołów ratownictwa medycznego kontrolujący stwierdzili, że na części kart zleceń znajdują się adnotacje: „Wezwanie płatnicze 150 zł” lub „Wezw. płat. 150 zł”.

W związku z powyższym kierownik kontrolowanej jednostki złożył pisemne wyjaśnienia, z których wynika, że:

„Szpital Specjalistyczny w Pile pobiera opłaty od osób nieuprawnionych do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych na podstawie:

- ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jednolity w Dz. U. Nr 14, poz. 89 z 2007 roku ze zmianami) – art. 33 ust. 1 i 4;*
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity w Dz. U. Nr 164 poz. 1027 z 2008 roku ze zmianami) – art. 50 ust. 4;*
- zarządzenia nr 91/2004 Dyrektora Szpitala Specjalistycznego w Pile z dnia 28 września 2004 roku w sprawie wprowadzenia do stosowania w Szpitalu Specjalistycznym w Pile druku „wezwanie płatnicze”;*
- zarządzenia nr 30/2010 Dyrektora Szpitala Specjalistycznego w Pile z dnia 15 marca 2010 roku w sprawie wprowadzenia cennika usług w zakresie świadczeń medycznych i innych wykonywanych przez Szpital Specjalistyczny w Pile dla osób nieuprawnionych do bezpłatnych świadczeń.”*

Wypożyczenie środków transportu sanitarnego zespołów ratownictwa medycznego jest w pełni zgodne z obowiązującym w tym zakresie zarządzeniem Prezesa NFZ nr 18/2010/DSM. Powyższe ustalono w wyniku protokolarnych oględzin wyposażenia medycznego ambulansów w miejscach wyczekiwania.

Biorąc powyższe pod uwagę wnoszę o:

1. zaprzestanie dotychczas stosowanego przez dyspozytorów medycznych podziału zadań zespołów ratownictwa medycznego podstawowych i specjalistycznych według kryteriów nie mających oparcia w ustawie o PRM i w obowiązującej umowie o udzielanie świadczeń zdrowotnych w rodzaju ratownictwo medyczne oraz w sposób niezgodny ze standardami systemu zarządzania jakością (w zakresie formy dokumentu, kompetencji autora, podstawy i daty opracowania oraz zakresu obowiązywania itp.);
2. spowodowanie aby zespoły ratownictwa medycznego docierały do osób będących w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, szczególnie poza obszarem miasta Piły, w czasie zgodnym z parametrami czasu dotarcia na miejsce zdarzenia dla zespołu ratownictwa medycznego od chwili przyjęcia zgłoszenia przez dyspozytora medycznego określonymi w art. 24 ustawy o PRM;
3. analizowanie każdego przypadku przekroczenia maksymalnego czasu dotarcia zespołu ratownictwa medycznego do miejsca zdarzenia, o którym mowa w art. 24 ust. 1, pkt 3 ustawy o PRM (15 minut w mieście i 20 minut poza miastem powyżej 10 tysięcy mieszkańców) i dokumentowanie tego faktu w dokumentacji medycznej pogotowia ratunkowego;
4. w odniesieniu do działań zespołów ratownictwa medycznego podejmowanych wobec osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, bardzo ostrożne stosowanie zasady, zgodnie z którą *„Za świadczenia zdrowotne udzielone osobie znajdującej się w stanie nietrzeźwości publiczny zakład opieki zdrowotnej pobiera opłatę niezależnie od uprawnień do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych, jeżeli jedyną i bezpośrednią przyczyną udzielonego świadczenia było zdarzenie spowodowane stanem nietrzeźwości tej osoby”* (art. 33 ust. 4 ustawy z dnia 30.08.1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej²).

Wojewoda Wielkopolski oczekuje przedstawienia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o realizacji zaleceń.

² Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej – Dz. U. 2007 roku Nr 14, poz. 89 z późn. zm.

Starosta Pilski zostanie zawiadomiony o treści wystąpienia pokontrolnego w trybie art. 65 ust. 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej³.

Jednocześnie informuję, że treść wystąpienia pokontrolnego zostanie przekazana Dyrektorowi WOW NFZ w Poznaniu.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Piotr Florek

Kierownik
Oddziału Ratownictwa Medycznego
Nowicka
Agata Nowicka

Wiceprezesa Zarządu
Narodowego Funduszu Zdrowia
Paternoga
Michał Paternoga

Do wiadomości:

- Pani Zbigniewa Nowodworska – Dyrektor Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Poznaniu.

³ Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej – Dz. U. 2007 roku Nr 14, poz. 89 z późn. zm.